

УДК [336.221:504](477)

Секція: Аналітично-практичні напрямки економіки та природокористування

Матвійчук Наталя Миколаївна

доцент Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

Смоляр Ольга Олександрівна

*магістр кафедри аналітичної економіки та природокористування
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки*

ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО ОПОДАТКУВАННЯ В УКРАЇНІ В 2015 РОЦІ

В 2015 році відбулося суттєве зменшення екологічного податку в доходах зведеного бюджету у порівнянні з 2014 роком – на 2,1 млрд. грн. або на 55,7 %. Саме екологічний податок та рентна плата стали двома податками в 2015 році, надходження по яких зменшилися. По решті податків Державна фіскальна служба прозвітувала про значне збільшення надходжень.

Це стало наслідком відміни одразу чотирьох складових екологічного податку:

- від здійснення торгівлі на території України паливом власного виробництва чи виготовленим з давальницької сировини;
- від ввезення палива на митну територію України податковими агентами;
- від ввезення на митну територію України транспортних засобів та/або кузовів до них;
- від продажу на внутрішньому ринку України транспортних засобів, вироблених (виготовлених) на митній території України.

Податкові надходження за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря, скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти та розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях в 2015 році у порівнянні з 2014 роком також скоротилися. Винятком став екологічний податок за утворення радіоактивних відходів та/або тимчасове їх зберігання понад встановлений строк, який зріс на 33,8 млн. грн. або 5 %.

В 2015 році надходження екологічного податку до державного бюджету України склали 1105,4 млн. грн., що становить лише 73,9 % від запланованих надходжень. Державна фіскальна служба України у своєму звіті зазначили, що таке невиконання спричинено зменшенням сум декларування екологічного податку, що обумовлено зменшенням викидів, скидів та розміщення забруднюючих речовин, у тому числі, у зв'язку із:

- зменшенням обсягів виробництва;
- використанням енергетичного вугілля з меншим вмістом сірчистих сполук та у результаті спалювання якого утворюється менша кількість забруднюючих речовин;
- впровадженням екологічних технологій, які забезпечують повне виключення або зменшення забруднення атмосферного повітря та водних об'єктів [1, с. 20].

У 2015 році надходження коштів від екологічного податку розподілилися таким чином:

- за викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами забруднення – 1,18 млрд. грн. або 44 %;

- за скиди забруднюючих речовин безпосередньо у водні об'єкти – 111,8 млн. грн. або 4,2%;

- за розміщення відходів у спеціально відведених для цього місцях чи на об'єктах, крім розміщення окремих видів відходів як вторинної сировини – 684,8 млн. грн. або 25,5 %;

- за утворення радіоактивних відходів та/або тимчасове їх зберігання понад встановлений строк – 709,0 млн. грн. або 26,3 % (рис. 1) .

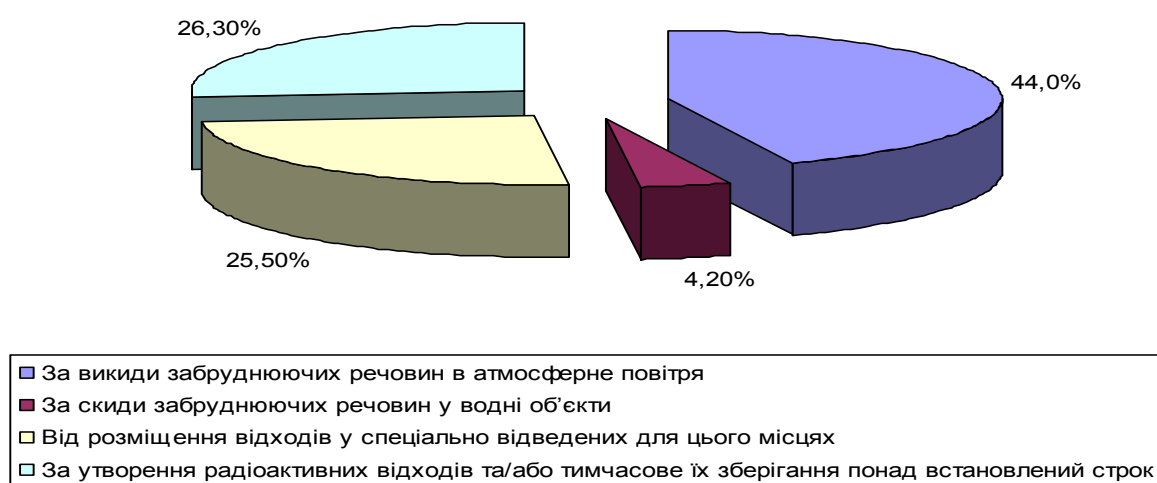

Рис 1. Структура екологічного податку в 2015 році, %

* Розраховано за даними Державної Казначейської служби України [2]

Як видно з рис. 1, протягом 2013-2015 рр. найбільшою є питома вага екологічного податку за викиди забруднювальних речовин в атмосферне повітря (більше 44 % у 2015 р.), а найменшою – екологічного податку за скиди забруднювальних речовин безпосередньо у водні об'єкти.

В 2015 році екологічний податок перестає зараховуватися до спеціального фонду і державного, і місцевих бюджетів, тобто повністю втрачає своє цільове призначення. Проте змінюються пропорції зарахування податкових платежів – до місцевих бюджетів спрямовується 80 % податку, а до державного 20 %.

В поточному році відбулося невиконання плану по надходженнях екологічного податку на 27 % до державного бюджету та на 5 % до місцевих бюджетів.

Список використаної літератури

1. Звіт про виконання Плану роботи Державної фіскальної служби на 2015 рік [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://sfs.gov.ua/data/files/129281.pdf>

2. Звіти про виконання державного бюджету за 2013-2015 рр. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=217965>